

IZVJEŠTAJ

SA JAVNE RASPRAVE O NACRTU ZAKONA O IZMJENAMA I DOPUNAMA ZAKONA O LOKALNOJ SAMOUPRAVI

Programom rada Vlade Crne Gore za 2013. godinu u III kvartalu, predviđeno je donošenje Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o lokalnoj samoupravi, u cilju unaprjeđenja i poboljšanja funkcionisanja lokalne samouprave i kvalitetnijeg i efikasnijeg ostvarivanja prava građana i organa vlasti na lokalnom nivou.

Nacrt zakona o izmjenama i dopunama Zakona o lokalnoj samoupravi je pripremila međuresorska radna grupa formirana rješenjem ministra broj 011/13 -29743/1 od 16. 5. 2013.godine, a koju su, pored predstavnika ovog ministarstva činili i predstavnici Ministarstva finansija, Ministarstva održivog razvoja i turizma, predstavnici Zajednice opština i predstavnik nevladinog sektora. Zadatak radne grupe je bio da, uz podršku eksperata UNDP-a (Razvojni program Ujedinjenih nacija) pripremi tekst Nacrta zakona o izmjenama i dopunama Zakona o lokalnoj samoupravi, na osnovu preporuka iz Analize o funkcionisanju lokalne samouprave u Crnoj Gori, koju je Vlada Crne Gore usvojila na sjednici od 28. juna 2012. godine, Izvještaja o napretku Crne Gore za 2012. Evropske Komisije, Strategije reforme javne uprave u Crnoj Gori za period 2011-2016.(AURUM) i prispjelih primjedbi i sugestija jedinica lokalne samouprave.

Analizom o funkcionisanju lokalne samouprave u Crnoj Gori, izvršena je analiza rada lokalne samouprave, na osnovu koje su uočene pojedine slabosti u funkcionisanju organa lokalne samouprave i shodno tome donijete su preporuke na osnovu kojih treba preuzeti aktivnosti na daljem unapređenju zakonskih rješenja u oblasti lokalne samouprave.

Osim preporuka iz Analize, i predlozi i sugestije pojedinih jedinica lokalne samouprave, koje su u svom radu i funkcionisanju nailazile na poteškoće, su osnov za izmjene i dopune Zakona o lokalnoj samoupravi, kao sistemskog zakona u ovoj oblasti.

Shodno odredbama člana 7 Uredbe o postupku i načinu sproveđenja javne rasprave u pripremi zakona („Službeni list CG”, broj 12/12) Ministarstvo unutrašnjih poslova, dana 29.05.2013.godine, uputilo je javni poziv zainteresovanoj javnosti da se uključi u postupak pripreme teksta Nacrta Zakona o izmjenama i dopunama zakona o lokalnoj samoupravi i dostave svoje inicijative, predloge, sugestije i komentare u pisanom i elektronskom obliku.

Postupak konsultovanja je trajao 30 dana od dana objavljivanja javnog poziva na internet stranici ministarstva i portalu e-uprave.

Nakon isteka roka za konsultacije izvršili smo uvid i konstatovali da su u konsultacijama učestvovali sledeći subjekti:

-NVO Green.me/Ozeleni me; Centar za demokratsku tranziciju (CDT); Centar za razvoj (lokalne zajednice ZID), od kojih smo dobili određene sugestije.

Radna grupa je tokom izrade Nacrta zakona razmatrala sve dobijene primjedbe i sugestije.

Takođe, shodno odredbi člana 9 Uredbe o postupku i načinu sproveđenja javne rasprave u pripremi zakona, Ministarstvo unutrašnjih poslova je dana 26. jula 2013.godine, dalo na javnu raspravu tekst **Nacrtu zakona o izmjenama i dopunama Zakona o lokalnoj samoupravi**, sa obrazloženjem i programom javne rasprave i pozvalo svu zainteresovanu javnost da se uključi u javnu raspravu.

Javna rasprava o Nacrtu zakona o izmjenama i dopunama Zakona o lokalnoj samoupravi, trajala je 50 dana od dana objavljivanja javnog poziva za učešće u raspravi, počev od 26. jula 2013.godine do 13. septembra 2013.godine.

Tokom javne rasprave obavljane su konsultacije sa članovima međuresorske radne grupe na način što su isti dostavljali mišljenja i sugestije na predloge rješenja u tekstu Nacrtu i na dobijene primjedbe i sugestije.

Javnu raspravu je sprovedo Ministarstvo unutrašnjih poslova u saradnji sa Zajednicom opština Crne Gore. Učesnici su bili građani, predstavnici državnih organa, organa lokalne samouprave, međunarodnih organizacija, nevladinih organizacija i drugi zainteresovani subjekti.

U okviru javne rasprave, organizovana su dva okrugla stola na Cetinju i u Bijelom Polju, a predloge, sugestije i komentare su dostavljane elektronskim putem i na drugi način.

Dana 10. septembra 2013.godine u 11 časova održan je okrugli sto na Cetinju (za opštine: Cetinje, Podgorica, Danilovgrad, Nikšić, Herceg Novi, Tivat, Kotor, Budva, Bar i Ulcinj) i 11. septembra 2013.godine u 12 časova u Bijelom Polju (za opštine: Andrijevica, Berane, Bijelo Polje, Kolašin, Mojkovac, Plav, Plužine, Pljevlja, Rožaje, Žabljak i Šavnik). Okrugli stolovi su bili dobro posjećeni (Cetinje oko 70 učesnika, Bijelo Polje oko 35 učesnika).

Javnu raspravu na Cetinju je otvorila i učesnike pozdravila potpredsjednica Prijestonice, gospođa Ana Nikolić.

Nakon toga, ispred Ministarstva unutrašnjih poslova učesnike je pozdravila državna sekretarka MUP-a, Jadranka Vojinović, dok je pomoćnik ministra Veselin Vukčević, kao koordinator radne grupe, ukazao na postupak koji je predhodilo odluci da se pristupi izmjenama i dopunama Zakona o lokalnoj samoupravi i na najzančajnije novine u Nacrtu.

Na Cetinju je diskutovalo 13 učesnika a u Bijelom Polju 11 gdje su date načelne i pojedinačne primjedbe i sugestije, postavljana pitanja i dati komentari, od kojih su neki konstatacije i načelni stavovi.

Nacrt zakona o izmjenama i dopunama Zakona o lokalnoj samoupravi dostavljen je svim jedinicama lokalne samouprave na izjašnjenje, shodno odredbama člana 122a Zakona o lokalnoj samoupravi. Izjašnjenje su dostavile sljedeće jedinice lokalne samouprave: Glavni grad-Podgorica, Prijestonica Cetinje, Tivat, Budva, Kotor, Nikšić, Pljevlja, Berane i Bijelo Polje.

Primjedbe, sugestije kao i odgovor obrađivača u Izvještaju su, kako slijedi sistematizovani po subjektima.

Načelne sugestije učesnika u javnoj raspravi

Većina predstavnika jedinica lokalnih samouprava (Glavni grad, Tivat, Kotor, Nikšić, Pljevlja) su u svojim dopisima ili izlaganjima na javnoj raspravi dali načelne stavove i sugestije koje se odnose na potrebu da se prilikom izrade teksta trebalo više voditi računa o principima Evropske povelje o lokalnoj samoupravi, ustavnom određenju sistema lokalne samouprave i načelima demokratije, depolitizacije, decentralizacije, autonomnosti (to se prije svega odnosi na odredbe kojima se regulišu naknade lokalnih funkcionera i naknade lokalnih službenika i namještenika, način izbora predsjednika opštine, upravni nadzor). Takođe, jedna od načelnih primjedbi dobijenih tokom javne rasprave (Nikšić) je bila dilema da li je bilo potrebno lokalni službenički sistem uređivati Zakonom o lokalnoj smoupravi, odnosno da je tu oblast potrebno urediti posebnim zakonskim propisom. Primjedba opštine Pljevlja da je potrebno mijenjati način izbora odbornika, tako što bi se odbornici birali pod imenom i prezimenom sa zborne liste, zaokruživanjem najviše onoliko odbornika koliko ih ima skupština opštine, nije opravdana tj. nije materija Zakona o lokalnoj samoupravi, već Zakona o izboru odbornika i poslanika, odnosno materija izbornog zakonodavstva. Takođe, većina predstavnika jedinica lokalnih samouprava (Glavni grad, Kotor, Tivat, Pljevlja, Berane...) predlagali su da se gradonačelnik, odnosno predsjednik oštine bira neposredno od strane građana, a ne u skupštini opštine posrednim putem.

Ovakva inicijativa nije prihvaćena iz razloga što se Vlada prije dvije godine izmjenama i dopunama Zakona o lokalnoj samoupravi opredijelila za ovakvo rješenje, kao cjelishodnije i ekonomičnije, a u isto vrijeme ne umanjuje slobodno izraženu volju građana.

Što se tiče predloga koje se odnose na izmjenu izbornog zakonodavstva, stav je obrađivača da će sa istima upoznati radnu grupu Skupštine Crne Gore za vraćanje povjerenja u izborni proces, koja priprema izmjene i dopune ovih zakona.

Pojedinačne sugestije i prijedlozi

Predlozi i sugestije Glavnog grada:

Sugestija u vezi člana 5 Nacrta zakona, a koja se odnosi na to da u pojmovniku ostanu definisani i organi lokalne uprave je prihvaćena i glasi: „Organji lokalne uprave su sekretarijati, uprave i direkcije.“

Sugestija da se briše član 42 stav 3 važećeg zakona koji glasi: „U slučaju da se izbori ne raspišu u skladu sa zakonom, izbore raspisuje Vlada," nije prihvaćena (odnosi se na član 6 Nacrta zakona).

Sugestija na član 9 Nacrta zakona, a koja se odnose na član 45 tačku 9, da se dodaju riječi: «u skladu sa zakonom i statutom», djelimično je prihvaćena tako što su dodate riječi : «u skladu sa zakonom» iz razloga što se raspolažanje državnom imovinom koje se odnosi i na lokalnu samoupravu uređuje Zakonom o državnoj imovini.

Sugestija na član 9 Nacrta zakona, a koja se odnosi na član 45 tačku 16, prihvaćena je, da tačka 16 ostane, s tim što je riječ „verifikaciju“ zamijenjena riječju „potvrđivanje“.

Sugestija da se u istom članu Nacrta zakona, doda novi stav, kojim će se propisati da za obavljanje poslova skupština može obrazovati službu, prihvaćena je iz razloga obavljanja stručnih i administrativnih poslova za skupštinu.

Sugestija da se član 9 Nacrta zakona, dopuni novom tačkom koja glasi: „donosi odluku o uslovima, načinu i visini naknade za pružanje pravne pomoći“, prihvaćena je iz razloga što je neophodno dati pravni osnov da skupština uredi uslove, način i visinu naknade za usluge pružanja pravne pomoći kako bi opštine mogle izmijeniti postojeće odluke u skladu sa promjenama koje su u proteklom periodu nastupile (Zakon o advokaturi („Sl.list RCG“, broj 79/06), Zakon o besplatnoj pravnoj pomoći koji je donešen 2011.godine).

Primjedbe na član 9 Nacrta zakona, a koje se odnose na član 45 su djelimično prihvaćene, a odnose se na tačku 22, 22a, 22g, pa su nadležnosti koje su nacrtom bile predviđene za skupštinu opštine, sada ugrađene kao nadležnosti predsjednika opštine, nakon više sugestija jedinica lokalne samouprave i svestrane analize obrađivača.

Što se tiče izmjene člana 46 Zakona o lokalnoj samoupravi (član 11 Nacrta zakona) obrađivač je prihvatio dato rješenje i formulirao stav 4, koji glasi: „Ako predsjednik skupštine ne sazove sjednicu iz stava 1 i 2 ovog člana, sjednicu saziva predsjednik opštine u roku od 8 dana“, dok se stav 5 važećeg zakona briše. Na ovaj način je unaprijeđeno postojeće zakonsko rješenje u smislu veće odgovornosti organa lokalne samouprave za upravljanje javnim i drugim poslovima u interesu lokalnog stanovništva.

Sugestija u vezi člana 13 Nacrta zakona, da stav 4 člana 53 važećeg zakona treba da glasi: „Funkcija predsjednika skupštine može biti profesionalna“, je prihvaćena djelimično tako što se predlaže da odredba glasi: „Funkcija predsjednika skupštine je profesionalna“ dok nije prihvaćen predlog da se ovaj stav briše iz razloga što bi se njegovim brisanjem stvorila pravna praznina u pogledu obavljanja funkcije predsjednika skupštine, pa se to pitanje treba urediti zakonom.

Sugestija na član 14 Nacrta zakona, a koja se odnosi na član 54 stav 1 važećeg zakona, da riječi „predstavlja skupštinu“ treba brisati, nije prihvaćena, iz razloga što su i skupština opštine i predsjednik opštine organi lokalne samouprave i da i jedan i drugi predstavljaju i zastupaju opštinu.

Sugestija na član 54 stav 2 važećeg zakona, da je postojeće rješenje bolje od sada predloženog koje glasi: „Skupština na predlog predsjednika skupštine, na prvoj narednoj sjednici nakon konstituisanja, odlukom imenuje odbornika koji u slučaju odsutnosti i spriječnosti predsjednika, obavlja poslove iz stava 1 ovog člana“, nije prihvaćena, ali će obrađivač do upućivanja predloga prema Vladi u saradanji sa nadležnim radnim tijelima konačno definisati ovu odredbu, s ciljem da se nađe adekvatno rješenje sa moguće situacije u praksi.

Sugestija da se briše novi stav u članu 15 Nacrta zakona, koji glasi „u slučaju prestanka mandata skupštine, sekretar skupštine nastavlja da obavlja dužnost do imenovanja novog sekretara”, prihvaćena je, jer je ovaj stav u koliziji sa stavom 3 člana 55 važećeg zakona. Takođe, prihvaćena je sugestija da se u članu 55 u stavu 5 važećeg zakona poslije riječi: „pravni fakultet” dodaju riječi: „VII nivo kvalifikacije obrazovanja”, radi usklađivanja sa Zakonom o nacionalnom okviru kvalifikacija („Sl.list RCG”, broj 8/2010.godine).

Sugestija na član 16 Nacrta zakona, da se u članu 57, u novoj tački 13g poslije riječi: „lokalne uprave”, riječ „i” briše, a da se poslije riječi „službi” dodaju riječi: „i javnih službi”, prihvaćena je. Ovo iz razloga što su ovim rješenjem sada obuhvaćeni svi organi lokalne uprave i službi na lokalnom nivou. Prihvaćena je sugestija na tačku 13b istog člana da se riječ „bira” zamijeni riječju „imenuje članove komisije za žalbe i disciplinsku komisiju”, radi terminološke usklađenosti zakona. Takođe je prihvaćena sugestija da tačku 13z istog člana treba brisati jer je članom 57 tačka 12 važećeg Zakona već propisano, da je predsjednik opštine odgovoran za izvršenje odluka i drugih akata koje donosi skupština, pa nije potrebno posebno izdvajati njegovu odgovornost za izvršenje kadrovskog plana.

Sugestije na član 16 Nacrta zakona, a koje se odnose na nadležnosti predsjednika opštine su djelimično prihvaćene, a prihvaćeno je rješenje da predsjednika i članove komisije za žalbe i predsjednika i članove disciplinske komisije imenuje predsjednik(13i).

Sugestija na član 20 Nacrta zakona, a vezano za izmjenu člana 74 djelimično je prihvaćena i odnosi se na stav 1, da se brišu riječi: „i javnih službi”. Razlog za ovakvo rješenje je što glavni administrator ne rješava po žalbama na prвostepena rješenja javnih službi već organ lokalne uprave koji vrši upravni nadzor nad radom javne službe, što je već uređeno ovim zakonom u poglavlju koje tretira upravni nadzor organa uprave nad radom javnih službi. Sugestija na isti član, da alineju 7 treba brisati, kojom je propisano da glavni administrator daje mišljenje o usklađenosti nacrta propisa i drugih akata sa zakonom, statutom i drugim aktima, prihvaćena je, iz razloga što nekoliko malih opština ne može biti reper za izmjenu postojeće organizacije obavljanja tih poslova na nivou najvećeg broja opština.

Primjedbe na čl. 25 i 26 nacrta zakona, koje su imale i druge jedinice lokalne samouprave a kojima se utvrđuje, između ostalog, prestanak mandata, način i postupak razrješenja starještine organa na isti način kao i za glavnog administratora su prihvaćene, na način što je član 77a sada formulisan, tako da glasi: „Na postupak sprovodenja javnog konkursa, izbora kandidata, roka za donošenje rješenja o imenovanju, razloge prestanka mandata, način i postupak razrješenja starještine organa i savjetnika predsjednika opštine primjenjuju se odredbe čl. 75a, 75b i člana 76 st. 1 i 2 ovog zakona. Ovo iz razloga što je članom 77a propisana shodna primjena odredbi o glavnom administratoru po određenim pitanjima i na starješinu organa. Isto se odnosi na pomoćnike starješina organa i menadžera.”

Sugestija (koju su imale i većina jedinica lokalne samouprave) na član 32 Nacrtu zakona, koji se odnosi na izmjenu člana 87 važećeg zakona koju obrazlažu da nije u skladu sa Evropskom poveljom o lokalnoj samoupravi, kao i sa čl. 22, 113 i 117 Ustava Crne Gore prihvaćena je, tako što se u članu 87 stav 2 briše, a stav 1 ostaje nepromijenjen.

Sugestije na članove 40 i 41 Nacrtu zakona su prihvaćene, s tim što se upravni nadzor sada propisuje dodavanjem člana 124a i izmjenom člana 124 važećeg zakona. Napominjemo, da je ovakvo određenje u skladu sa preporukama iz Analize o funkcionisanju lokalne samouprave u Crnoj Gori i sa principima Evropske povelje o lokalnoj samoupravi.

Sugestije na čl. 47 i 48 kojima je predloženo da su opštine dužne da usklade svoje propise sa ovim zakonom u roku od 90 dana u roku od dana stupanja na snagu ovog zakona i da će se propisi za sprovodenje ovog zakona donijeti u roku od sest mjeseci od dana stupanja na snagu ovog zakona, su prihvaćene, iz razloga što su na ovaj način prevaziđene nejasnoće i neusklađenosti u vezi donošenja svojih propisa.

Primjedba koja se odnosi na član 52 Nacrtu zakona prihvaćena je i ova odredba je brisana, jer se stupanjem na snagu drugog zakona koji je proceduri donošenja i koji nije stupio na snagu ne može uslovjavati temporalni karakter odredaba zakona koji se donosi.

Sugestija da se član 86 važećeg zakona dopuni, u smislu da i sekretar skupštine opštine bude lokalni funkcioner, nije prihvaćena jer su zakonom poslovi sekretara skupštine prepoznati kao administrativno-stručni poslovi za skupštinu.

Predlozi i sugestije Opštine Tivat:

Prije davanja konkretnih primjedbi i sugestija opština Tivat je izrazila svoje pozitivno određenje prema predloženim rješenjima u nacrtu zakona kao što su: uvođenje službeničkih odnosa (disciplinska komisija i komisija za žalbe) uspostavljanje organa za upravljanje kadrovima na lokalnom nivou i utvrđivanju njegove jasne nadležnosti, prilagodavanje načina zapošljavanja, donošenje plana integriteta, kadrovskog plana, posebnih programa stručnog osposobljavanja i usavršavanja na lokalnom nivou, te još niz odredbi prije svega iz oblasti pravnog statusa lokalnih službenika i namještenika, ovlašćenja organa i slično.

Konkretnе primjedbe i sugestije se odnose na član 8 Nacrtu zakona, kojima se traži da u Zakonu o lokalnoj samoupravi bude utvrđeno koji se broj odbornika bira, jer je to naprsto materija ovog zakona. Primjedbe na ovaj član su prihvaćene i ugrađene u tekst zakona.

U članu 9 nacrtu zakona, a koji se odnosi na proširivanje nadležnosti skupštine opštine, odnosno utvrđivanje da skupština opštine donosi poseban propis o razvrstavanju poslova radnih mesta u zvanju, nije prihvaćen, iz razloga što je to već regulisano propisom Vlade.

Sugestije na 46 Zakona o lokalnoj samoupravi (član 11 Nacrtu zakona) prihvaćene su i obrazložene kod prethodnog subjekta.

Primjedba da se u članu 66 Zakona o lokalnoj samoupravi, kojim se utvrđuju razlozi za prestanak mandata predsjednika opštine razlog „promjenom mjesta prebivališta“ prebací

u alineju 5, a dosadašnja alineja 5 posataje alineja 6, prihvaćena je i ugrađena u tekst zakona.

Primjedbe da se u Zakonu o lokalnoj samoupravi uvaži naziv Služba zaštite i spašavanja prihvaćen je i predstavlja usaglašavanje sa Zakonom o zaštiti i spašavanju, kojim su određene nadležnosti ove službe.

Sugestija, da se član 91d dopuni, na način da se predsjedniku i članovima disciplinske komisije utvrdi mandat na period od četiri godine i da mogu biti ponovo birani, prihvaćena je.

Primjedba na član 5 Nacrta da je u članu 19 važećeg zakona izostavljeno bliže zanačenje organa lokalne uprave je prihvaćena i obrazložena jer su istu primjedbu imali iz Glavnog grada.

Sugestija da u Zakonu o lokalnoj samoupravi, kao sistemskom zakonu, ostane odredba da se u opštini obezbjeđuju sredstva za obavljanje prenesenih i povjerenih poslova iz budžeta Crne Gore, prihvaćena je, pa je član 39 nacrta zakona brisan i ostalo je postojeće rješenje.

Sugestija da se jednim članom definiše koje vrste akata donosi predsjednik opštine, i što se pojedinim aktima uređuje, prihvaćena je, a radi jednakog postupanja jedinica lokalnih samouprava kada je u pitanju ova materija.

Sugestija da se zakonom predviđa odredba da se statutom opštine utvrdi broj potpredsjednika i popis poslova koje obavlja odnosno koje mu predsjednik može povjeriti kao i uslove za imenovanje potpredsjednika opštine, a kako oni navode sve u cilju profesionalizacije i depolitizacije ove funkcije, nije prihvaćena iz razloga što je važećim odredbom člana 69 već jasno definisana funkcija potpredsjednika.

Tokom javne rasprave veći broj sugestija se odnosio na funkciju i nadležnosti glavnog administratora, pa je u tom smislu prihvaćena sugestija opštine Tivat da se u članu 74 stavu 1 alineja 2, preciziraju slučajevi koordinacije glavnog administratora u radu organa lokalne uprave i službi, u izvršavanju poslova za koje je potrebna međusobna saradnja (priprema propisa, akcionalih planova, strateških dokumenata, planova i programa razvoja, priprema izvještaja o radu i stručno informativnih materijala, izvještaja o sprovođenju zakona, opštinskih propisa i slično). Na ovaj način su jasnije i preciznije propisani poslovi glavnog administratora u oblasti koordinacije u radu. Takođe, prihvaćena je i sugestija da se „glavni administrator stara se i po ovlašćenju predsjednika opštine, nadzire zakonitost, efikasnost i ekonomičnost rada organa lokalne uprave i službi. Ovo iz razloga što je glavni administrator funkcioner, pa i poslovi koje obavlja treba da opravdaju njegovu funkciju.

Sugestija da se u Zakonu o lokalnoj samoupravi definiše služba za unutrašnju reviziju nije prihvaćena iz razloga što nije predmet ovog zakona, već je to definisano Zakonom o sistemu unutrašnjih finansijskih kontrola.

Primjedba da se u članu 33 Nacrta zakona, a koja se odnosi na dopunu člana 87a, da se i poslovi lokalnog službenika i namještenika nespojivi sa funkcijom odbornika, pa i sa

članstvom u organima upravljanja javnih službi čiji je osnivač opština, nije prihvaćena iz razloga što što postoji opasnost da se ovim rješenjem, posebno kod manjih jedinice lokalne samouprave, onemogući da obezbijede potreban broj odbornika.

Primjedbe koje su dali na zaradu i druga primanja lokalnih funkcionera (član 32 Nacrta zakona) i lokalnih službenika i namještenika (član 38 Nacrta zakona-dodati član 91b), da ove odredbe ne pripadaju Zakonu o lokalnoj samoupravi, kao i da su suprotne autonomnosti jedinica lokalnih samouprava su prihvaćene, iz razloga što će zarade biti propisane propisane posebnim zakonom. Stoga, dodati član 91b se briše.

Primjedba da se u članu 88 važećeg Zakona definiše pojam lokalnog službenika i namještenika, navodimo da je u članu 5 Nacrta zakona u tački 8 ovo određenje već dato.

Predlozi i sugestije Opštine Budva

Sugestija opštine Budva da se Zakon o lokanoj samoupravi dopuni novim članom koji glasi: „Izrazi koji se u ovom Zakonu koriste za fizička lica u muškom rodu podrazumijevaju iste izraze u ženskom rodu”, prihvaćena je.

Sugestije na član 3 i 4 Nacrta zakona da se dodaju riječi: „mjesne samouprave”, nije prihvaćena je, iz razloga što ta izmjena ne bi imala uticaja na suštinu zakona.

Primjedba na član 9 Nacrta zakona da se tač. 22, 22a i 22g brišu iz nadležnosti skupštine opštine i dodaju u nadležnost predsjednika opštine, prihvaćena je, jer se radi o poslovima koji više pripadaju prirodi izvršne funkcije predsjednika.

Primjedba koja se odnosi na član 16 stav 1 Nacrta zakona, da se riječi: „po pribavljenom mišljenu”, brišu, prihvaćena je iz razloga što je u isključivoj nadležnosti predsjednika opštine da utvrđuje organizaciju i način rada lokalne uprave.

Sugestija na član 16 Nacrta zakona, da tačka 9 glasi: „donosi akte o usmjeravanju rada organa lokalne uprave i službi na prijedlog glavnog administratora, a za javne službe na prijedlog Sekretarijata koji vrši nadzor nad radom javnih službi,” prihvaćena je, iz razloga što nadzor nad radom javnih službi vrše organi lokalne uprave.

Primjedba na član 16 Nacrta zakona, da tačka 13b glasi: „donosi program stručnog osposobljavanja i usavršavanja pripravnika”, prihvaćena je, jer je to u nadležnosti predsjednika opštine.

Sugestije koje se odnose na izmjene i dopune poglavlja mjesna samouprava nijesu prihvaćene iz razloga što obrađivač smatra da je ova oblast uređena važećim zakonom o lokalnoj samoupravi.

Primjedbe na članove 47 i 48 Nacrta zakona, tretirane su kod primjedbi i sugestija Glavnog grada i prihvaćene su.

Primjedbe na član 38, a vezano na dodavanje 9 novih članova, koji se odnose na uređivanje specifičnih pitanja na lokalne službenike i namještenike iz oblasti službeničkog sistema, djelimično su prihvaćena rješenja koja su predstavljala najpovoljnija rješenja u

sistemu lokalne samouprave, a koja predstavljaju pravilan odnos podjele vlasti između predstavničkog i izvršnog organa na lokalnom nivou.

Primjedbe i sugestije koje se odnose na nadležnosti glavnog administratora su objašnjene u dijelu izvještaja gdje su razmatrane primjedbe i sugestije Opštine Tivat.

Predlozi i sugestije Opštine Kotor

Sugestije na čl. 11, 13 i 16 Nacrta zakona su objašnjene kod prethodnih subjekata.

Predlog da se u članu 17 Nacrta zakona, kojim je predviđena izmjena i dopuna člana 70 važećeg zakona, da se precizira status agencije nije prihvaćena, iz razloga što nije predmet ovog zakona.

Sugestija da se u članu 19 Nacrta zakona, vrti tačka 7 u članu 71 važećeg zakona, koja se odnosi na poslove lokalne uprave u oblasti rješavanja u prekršajnom postupku, nije prihvaćena, radi pravne sigurnosti, jer propise treba prilagođavati shodno postojećem stanju.

Sugestija na član 20 Nacrta zakona, a koji se odnosi na nadležnosti glavnog administratora prihvaćene su djelimični i tretirane kod prethodnih subjekata.

Sugestija na član 26 Nacrta zakona, a koja se odnosi na zahtjev da poslove menadžera opštine ne treba mijenjati, nije prihvaćena, vec su poslovi menadžera opštine prošireni što predstavlja realizaciju jedne od sugestija na član 27 Nacrta zakona, tretirana je kod prethodnih subjekata.

Sugestije koja se odnose na čl. 32 i 38 (na dodati član 91b) Nacrta Zakona, obrazložene su kod prethodnih subjekata.

Sugestija na član 39 Nacrta zakona, prihvaćena je i tretirana je kod prethodnih subjekata.

Sugestija da su čl. 123a, 123b i 123c nepotrebni i da se mogu protumačiti kao određene vrste supernadzora nad radom organa opštine, djelimično je prihvaćena i upravni nadzor centralnih organa nad radom i aktima lokalne samouprave sada je regulisan na način kako smo naveli kod prethodnog subjekta.

Predlozi i sugestije Opštine Nikšić

Sugestije koja se odnose na član 5 Nacrta zakona, su tretirane i objašnjene kod prethodnih subjekata.

Sugestije koja se odnose na član 9 Nacrta zakona, su prihvaćene i tretirane i objašnjene kod prethodnih subjekata.

Sugestije koja se odnose na član 10 Nacrta zakona, da se u stavu 3 propiše rok u kome Vlada saziva prvu sjednicu prihvaćena je i utvrđeno da: sjednicu saziva Vlada najkasnije u roku od 30 dana. Na taj način otklonjena je neuređenost određenih pravnih situacija.

Sugestije koja se odnose na član 16 Nacrta zakona, djelimično su prihvaćene i tretirane kod prethodnih subjekata. Napominjemo, da je na ovaj član bilo više zajedničkih primjedbi i sugestija koje su ugrađene u tekst Nacrta zakona, a između ostalog prihvaćen je i predlog da predsjednik opštine donosi pravilnik o disciplinskom postupku.

Kada su u pitanju nadležnosti glavnog administratora, odnosno primjedbe i sugestije na član 20 Nacrta zakona, obrađivač zaključuje da je većina jedinica lokalnih samouprava imala primjedbe na nadležnosti glavnog administratora, u smislu, da nije precizno utvrđena ili da su mu data velika ovlašćenja, ali bez odgovornosti. Obrađivač je nakon svestranih analiza datih primjedbi i sugestija našao optimalno rješenje kada su u pitanju nadležnosti glavnog administratora.

Primjedbe koja se odnose na član 25 Nacrta zakona, prihvaćene su i tretirane kod prethodnih subjekata.

Dalje primjedbe i sugestije odnose se na poglavje kojim se uređuje status lokalnih službenika i namještenika.

Sugestija na član 91v Nacrta zakona, prihvaćena je i stav 4 je preformulisan i glasi: „Godišnji plan obuka i posebni program stručnog osposobljavanja i usavršavanja donosi se, na osnovu analize potreba za pojedinim vrstama obuka u opštini.“

Sugestija na član 91d Nacrta zakona, prihvaćena je i tretirana kod prethodnih subjekata, koji su imali iste primjedne i sugestije.

Sugestije na čl. 40 i 41 Nacrta zakona, a koje se odnose na upravni nadzor, njihova formulacija je data kod prethodnih subjekata.

Što se tiče sugestija, da je ovim Zakonom potrebno propisati, mogućnost nadoknada za rad članova komisija: Komisija za žalbe i Disciplinske komisije, iste su prihvaćene i ugrađene u tekst Zakona.

Sugestije na čl. 47 i 48 Nacrta zakona, su prihvaćene i tretirane kod prethodnih subjekata.

Predlozi i sugestije Opštine Pljevlja

Primjedba u člana 8 Nacrta zakona, da skupštinu bira 25 odbornika i još po jedan na svakih 5000 birača nije prihvaćena, već je vraćena odredba koja je u važećem Zakonu o lokalnoj samoupravi.

Sugestije da glavnog administratora treba imenovati na period od 5 godina, odnosno njegov mandat vezati za mandat predsjednika opštine, kao i dati mu izvjesna ovlašćenja prema starješinama organa lokalne uprave u smislu obavezujućih naređenja i instrukcija u radu, nijesu prihvaćene, kao i primjedba da njegov naziv nije adekvatan. Ovakva rješenja nijesu prihvaćena iz razloga što se mandat glavnog administratora ne može povezati sa mandatom i nadležnostima predsjednika opštine, koji je izvršna vlast.

Primjedba da se izvrši izmjena člana 81 važećeg zakona, koji se odnosi na službu zaštite, u smislu, da se preciziraju zadaci, način formiranja i finansiranja, nije prihvaćena, jer nije materija ovog zakona.

Zahtjevi da se opština omogući naplata naknade za zaštitu i unaprjeđivanje životne sredine i da se to preciznije ovim zakonom uredi, nijesu prihvaćeni iz razloga što nijesu predmet ovog zakona, već Zakona o zaštiti životne sredine. Takođe, to se odnosi i na njihove zahtjeve u vezi razgraničenja opštinske i državne imovine, iz razloga što je predmet Zakona o državnoj imovini.

Sugestiju da se u članu 36 Nacrta zakona, između ostalog, propiše pravo na srazmjeru zastupljenost manjinskih naroda i drugih manjinskih nacionalnih zajednica, nije potrebno ugrađivati, jer se ovo pravo omogućava shodnom primjenom Zakona o državnim službenicima i namještenicima.

Predlozi i sugestije Opštine Berane

Sugestije na čl. 9, 10, 11, 16, 19, 20, 25, 47 Nacrta zakona su zajedničke sa drugim jedinicama lokalne samouprave i objašnjena su rješenja koja je obrađivač prihvatio u odnosu na iste ili slične sugestije.

Predstavnici opštine Berane predlažu da se preispitaju odredbe čl. 32, 36 i 38 koje se odnose na službenički sistem, a koji se reguliše sa tri zakona (Zakon o lokalnoj samoupravi, Zakon o državnim službenicima i namještenicima i Zakon o radu). Obrađivač smatra da je službenički sistem na lokalnom nivou propisan na najbolji način koji je u ovom trenutku moguć, s obzirom na specifičnosti službenika i namještenika na lokalnom nivou u odnosu na državne službenike. Ovo je privremeno rješenje, do donošenja novog zakona o lokalnim službenicima, koji će na jedinstven način rješavati ovu oblast, gdje neće biti potrebna shodna primjena ovih propisa.

Primjedba da se u članu 46 u tački 4a Nacrta zakona, prije riječi „poziva za učešće dodaju riječi „nacrta akata“, prihvaćena je, radi preciziranja norme.

Predlozi i sugestije Opštine Bijelo Polje

Sugestije na čl. 7 i 9 Nacrta zakona, tretirane su kod prethodnih subjekata.

Sugestija da u članu 14 Nacrta zakona stav 2 mijenja i glasi: „predsjednik skupštine ima zamjenika“, nije prihvatljivo iz razloga što je predloženo rješenje praktičnije i prihvatljivije.

Sugestija da se u članu 87 iza stava 3 doda novi stav 4 nije prihvaćen, a obrazložen je kod prethodnih subjekata.

Sugestija da se u član 91v u stavu 4 Nacrta zakona riječi "skupština opštine" mijenjaju se riječima „predsjednik opštine“, nije prihvaćena i tretirane su i objašnjene kod prethodnih subjekata.

Sugestija da se u članu 55 Nacrta zakona, doda novi član 55a, kojim se traži da sekretar skupštine ima zamjenika, nije prihvaćen iz razloga, jer ne postoji realna potreba za uvođenjem zamjenika.

Primjedbe i sugestije NVO sektora

- **Centar za razvoj nevladinih organizacija, Centar za demokratsku tranziciju i Koalicija NVO- saradnjom do cilja**

Sugestija da se u članu 45 važećeg Zakona tačka 19 mijenja tako da glasi da skupština usvaja izvještaj o radu predsjednika opštine prihvaćena je i glasi: „razmatra i usvaja izvještaj o radu predsjednika opštine.“ Ovo u cilju efikasnije kontrole rada predsjednika opštine kao i organa lokalne uprave i službi od strane skupštine.

Sugestija na član 12 Nacrta zakona, a koja se odnosi na funkciju predsjednika skupštine opštine je djelimično prihvaćena i obrazložena kod prethodnih subjekata.

Sugestija na član 16 nacrta zakona, da se u članu 57 važećeg zakona, doda nova tačka 8 koja glasi: „podnosi skupštini izvještaj o svom radu i radu organa lokalne uprave i službi, najmanje dva puta godišnje“, nije prihvaćena iz razloga što u važećem zakonu postoji obaveza da predsjednik opštine podnosi skupštini izvještaj o svom radu i radu organa lokalne uprave i službi, najmanje jednom godišnje, jer je mehanizam kontrole rada predsjednika opštine od strane skupštine uspostavljen važećim zakonom.

Sugestija da se poslije člana 16 Nacrta Zakona, doda novi član 17 koji bi glasio: stav 2 člana 61 mijenja se i glasi: „Postupak opoziva može pokrenuti najmanje 10% birača u opštini“ nije prihvaćena, iz razloga što nije cjelishodno ulaziti u regulisanje ove materije, jer imamao još samo dva predsjednika opštine koji su neposrednim putem izabrani.

Sugestija da se u članu 33 Nacrta Zakona, mijenjaju stavovi 2, 3 i 4 člana 87a, djelimično je prihvaćena i propisana nespojivost obavljanja poslova sekretara skupštine opštine sa članstvom u organima upravljanja javnih službi čiji je osnivač opština.

Sugestija koja se odnosi na izmjenu stava 1 u članu 108 važećeg zakona, djelimično je prihvaćena, tako što se: u članu 108 poslije stava 2, dodaje se stav 3 koji glasi: „Organi lokalne uprave, prije izrade propisa i drugih akata donose plan učešća lokalnog stanovništva u vršenju javnih poslova.“

Takođe su privaćene sugestije na član 46 Nacrta zakona, a koje se odnose na član 138 važećeg zakona, pa je član 138 sada formulan tako da se javnost i transparentnost rada organa lokalne samouprave, organa lokalne uprave i javnih službi obezbjeđuje objavljivanjem na internet stranici opštine propisa i drugih akata koje donosi skupština i predsjednik opštine, glavni administrator, menadžer i organi lokalne uprave i službi. Ovo iz razloga što se na taj način obezbjeđuje veća iskorišćenost informisanja javnosti putem internet prezentacije opštine, a svi dokumenti kojima se može procijenjivati transparentnost rada ali i odgovornost rada organa lokalne samouprave bili bi dostupni široj javnosti.

Takođe, primjedbe i sugestije su elektronskim putem dostavili Centar za demokratsku tranziciju i Koalicija NVO- saradnjom do cilja, čije se primjedbe i sugestije odnose na javnost i transparentnost rada organa lokalne samouprave, organa lokalne uprave i javnih službi, kao i rad Savjeta za razvoj i zaštitu lokalne samouprave, koje su obrazložene kod gore navedenog subjekta.

UMJESTO ZAKLJUČKA:

Na osnovu komentara, primjedbi i sugestija dobijenih u toku i nakon javne rasprave, ministarstvo unutrašnjih poslova dorađuje tekst Nacrta zakona i priprema ga za formu Predloga. Osnovna ideja obrađivača je bila, budući da je riječ o sistemskom zakonu za oblast lokalne samouprave, da ovim propisom obezbijedi adekvatniji, unaprjeđeniji pravni okvir za uspješno funkcionisanje lokalne samouprave, a u cilju kvalitetnijeg i efikasnijeg ostvarivanja prava građana i organa vlasti na lokalnom nivou. Takođe, želimo napomenuti da je javna rasprava bila zapravo, završni korak u jednom dužem procesu izrade ovog zakonskog teksta.